

A tompai diszkont nélkül sokan éhen halnának. Számos délvidéki magyar (is) csak ennek a boltnak köszönheti az egzisztenciáját. Immár hivatalos: az árakat tekintve Szerbia tartja a rekordot Európában. Az általános dráguláshoz leginkább az élelmiszerárak emelkedése járult hozzá. Nincs árucikk, amelynek ne változott volna az ára. A szerbiai átlagbér mintegy 400 eurónak megfelel? dinárösszeg, de ennyit csak az állami intézmények foglalkoztatottjai keresnek. Lehetetlen megállapítani, hogyan alakulnak a fizetések a magánszférában.

A minimálbér közel 170 eurót tesz ki, de bármennyire hihetetlenül hangzik, sokan egy ilyen fizetésért is a "fél karjukat adnák". A szerbiai munkatörvény ugyanis egyáltalán nem kötelezi a munkáltatókat, hogy fizessék az alkalmazottakat. Az állam kizárólag a (gyakran nem létező) bér utáni adók és járulékok rendszeres fizetésének elmulasztása esetében lép fel keményen a munkaadókkal szemben. Így fordulhat elő, hogy számos magánvállalkozó hónapokig, fél évig, egy évig nem fizeti ki a munkások béreit (csak az utánuk járó adókat). Miután Szerbiában a munkanélküliség a napokban elérte a 28 (!) százalékot és normális úton egyszer?en lehetetlen álláshoz jutni, a munkaviszonyban levők nagy része fizetés nélkül is hajlandó melózni abban a reményben, hogy a cégtulajdonos egyszer majd csak megkönyörül rajtuk. Mondani sem kell, hogy a munkáltatók a lehető legnagyobb mértékben visszaélnék a helyzettel.

Ha figyelembe vesszük, hogy a délvidéki magyarságot minden téren, így a foglalkoztatás terén is gyakori megkülönböztetések érik, nem nehéz elképzelni, hogy az említett körülmények között milyen egzisztenciális katasztrófa fenyegeti őket.

Egyre több észak-bácskai polgár úgy próbálja túlélni ezt az áldatlan időszakot, hogy a tompai határdiszkontban nagy mennyiségű élelmiszeripari és tisztálkodási árucikket vásárol (ha egyáltalán van rá megtakarított pénze), majd ezt az árut a szabadkai piacokon árulja. Most tessék kapaszkodni: az alapvető termékek csonkaországban 30-tól 60 százalékkal olcsóbbak, mint Szerbiában. Ezeket tehát nem nehéz eladni a szabadkai piacon, az árus és a vevő egyaránt jól jár. Ez a jelenség kísértetiesen emlékeztet a milosevi?i korszakra, a kilencvenes évekre, amikor a délvidéki magyarok jelentős része hasonló módon vészelte át a szörny? válságot.

F. L.